

Sarpsborg kommune
Postboks 237
1702 SARPSBORG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anette Strømme, 22003654

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2024 - Sarpsborg kommune

Sarpsborg kommune har gjentakende avvik fra sekundærrensekravet for BOF₅ ved Alvim avløpsrenseanlegg.

Så lenge Alvim avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Kommunen skal betale et gebyr på 10 400 kroner for vårt arbeid med egenkontrollrapportene. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026.

Vi viser til egenkontrollrapportene og årsrapportene for Sarpsborg kommune sitt avløpsnett, samt Alvim avløpsrenseanlegg og slambehandlingsanlegg.

Avløpsnettet til Alvim avløpsrenseanlegg

Dere har for 2024 rapportert at det er 57 232 innbyggere og 2 284 fritidsboliger tilknyttet dette avløpsnettet. Dette er en økning fra sist rapporteringsår da dere rapporterte om 56 999 innbyggere tilknyttet avløpsnettet. Det betyr at det er skjedd en økning på 233 innbyggere tilknyttet i løpet av 2024. Kommunen oppgir i skjemaet for årsrapportering at det ikke har vært tilknyttet nye bedrifter med påslipp, men oppgir ikke noe om nyoppførte boliger er tilknyttet avløpsnettet. Vi minner om at så lenge Alvim avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen. Det er også å regne som en økning i ulovlig forurensning som er et brudd på forurensningsloven § 7. At kommunen fortsetter å tilknytte nye abonnenter til tross for tidligere påpekninger av at dette er ulovlig jf. forurensningsregelverket, anser vi som et alvorlig avvik.

Dere har rapportert at det er 107 installerte nødoverløp og 173 regnvannsoverløp på avløpsnettet tilknyttet Alvim avløpsrenseanlegg. Dette er en nedgang fra sist rapporteringsår da dere rapporterte om 108 nødoverløp og 175 regnvannsoverløp.

Dere har beregnet at det var et samlet utslipp av 239 740 m³ urensset avløpsvann og 484 kg fosfor fra nødoverløp og regnvannsoverløp på avløpsnettet i Sarpsborg kommune i 2024. Disse tallene ble rapportert i årsrapporten. Samtidig oppgir dere høyere overløpsmengder ved Torsbekkdalen i Altinn-rapporteringen, med 232 656 m³ og 475 kg fosfor for regnvannsoverløp, og 155 500 m³ og 313 kg fosfor for nødoverløp. Til sammenligning rapporterte dere at 178 685 m³ urensset avløpsvann og 326 kg fosfor gikk i overløp fra avløpsnettet i 2023.

Kommunen oppgir at det pågår arbeid med å legge ned Isefoss avløpsrenseanlegg med ca. 863 innbyggere, og avløp fra Isi skal føres til Alvim avløpsrenseanlegg.

Alvim avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Alvim avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 8 862 055 m³ avløpsvann og at 388 205 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Avløpsvannet i overløp utgjør 4,2 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Mengde avløpsvann i overløp er en økning fra det dere rapporterte i 2023 (3,05 %).

Dimensjonerende kapasitet for Alvim avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 60 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at tilført mengde organisk stoff i maksuke i 2024 var 83 865 pe (BOF₅). Ifølge vår utregning når vi ser på enkeltprøve med størst tilførsel av BOF₅ (18.12.2024) så er 71 698 pe tilført Alvim avløpsrenseanlegg i maksuke. Vi ser at det er økte vanntilførsler til Alvim avløpsrenseanlegg, men at stoffbelastningen har gått noe ned.

Alvim avløpsrenseanlegg overholdt rensekravet for fosfor på 90 % i 2024. Anleggets beregnede årlige middelerdi var 92,62 % for fosfor.

Anlegget har avvik fra sekundærrensekravet for BOF₅ i rapporteringsåret. Det er totalt 14 av 29 enkeltanalyser som ikke overholder kravet til enten renseeffekt på 70 % eller en utslippskonsentrasjon på 25 mg O₂/l for BOF₅. I henhold til tabellen i forurensningsforskriften § 14-13 tillates det at maksimalt 4 prøver ikke overholder rensekravene. Videre er det 6 enkeltanalyser med 100 %-overskridelser for BOF₅, dvs. at konsentrasjonen i utslippet er over 50 mg O₂/l samtidig som renseeffekten er under 70 %. Slike 100 %-overskridelser regnes som et avvik på sekundærrensekravet i seg selv, og skal varsles Statsforvalteren jf. forurensningsforskriften § 14-14.

Alvim avløpsrenseanlegg har i dag ikke sekundærrensetrinn. Sarpsborg kommune har igangsatt arbeid med å bygge sekundærrensing og nitrogenfjerning ved Alvim avløpsrenseanlegg. Det nye anlegget skal stå klart 31.12.2026. Kommunen må iverksette tiltak for å drive i henhold til regelverket frem til nytt rensetrinn er på plass, jf. forurensningsloven § 7.

Alvim slambehandling

Anleggets kapasitet er 2 458 tonn TS per år. Totalt 2 188 tonn TS (58 361 tonn våtvekt) avløpsslam ble behandlet i slambehandlingsanlegget i 2024. Alvim slambehandling mottok 16,95 tonn TS fra Isefoss RA, og 58,86 tonn TS fra septikanlegg i kommunen i tillegg til eget avløpsslam fra Alvim renseanlegg. Ca. 1 024 tonn TS ble disponert til jordbruksarealer og 995 tonn TS ble lagt på eget lager. Resten var massetap grunnet utnyttelse av biogass eller fakling.

Kommunen rapporterer om at 1 327 tonn TS har analyser på slam som ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II).

Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Sarpsborg kommune har krav i sin utslippstillatelse om å utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som påvirkes av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Kommunen kommenterer at resipientundersøkelse utføres årlig av driftsassistansen i Viken. Resipientovervåking utføres av Fagrådet Ytre Oslofjord, på vegne av 19 kommuner.

Konklusjon

Alvim avløpsrenseanlegg har gjentakende avvik fra sekundærrensekravet for BOF₅. Sarpsborg kommune er i prosess med å utvide Alvim avløpsrenseanlegg med blant annet biologisk rensetrinn, som skal stå klart 31.12.2026.

Så lenge Alvim avløpsrenseanlegg ikke overholder krav til utslipp, vil nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter, bli betraktet som en forsettlig økning i ulovlige utslipp.

Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2024 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek: [Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2025. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapportene, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 200 kroner per egenkontrollrapport. For Sarpsborg kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på innsendte egenkontrollrapporter. Dere må betale 5 200 kroner i gebyr for vår samlet saksbehandling av egenkontrollrapportene for avløpsnett og avløpsrenseanlegg, og 5 200 kroner for vår saksbehandling av egenkontrollrapport for slambehandlingsanlegg. Samlet gebyr vil derfor utgjøre 10 400 kroner.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Anette Strømme
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
ALVIM RENSEANLEGG
Kommunedirektør Turid Stubø Johnsen

Postboks 237 1702 SARPSBORG